

Provkonstruktion

Årskurs: 9

Ämne: Svenska

Tema: Upplysningstiden och romantiken

Syfte

Syftet med provet är att eleverna ska kunna visa sin kunskap om och förståelse för litteraturen och dess påverkan under upplysningstiden och romantiken. Provets frågor syftar till att utvärdera elevernas förmåga att analysera, jämföra och diskutera litterära verk samt deras teman och historiska kontext.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska undersöka och analysera litteratur från upplysningstiden och romantiken, samt förstå dessa epokers påverkan på samhälle och kultur.

Kunskapskrav

Eleven kan med viss säkerhet läsa och analysera litterära verk och diskutera teman, stilar och historisk kontext.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken författare är mest känd för sina verk under upplysningstiden?

- A) Erik Axel Karlfeldt
- B) ****Johan Henrik Kellgren****
- C) Olof von Dalin
- D) August Strindberg

2. Vad kännetecknar romantiken?

- A) Fokusering på vetenskap
- B) ****Betydelsen av känslor och natur****
- C) Rationellt tänkande
- D) Utbildning och information

3. Vilket tema är centralt inom upplysningstiden?

- A) Mörker och mystik
- B) ****Förnuft och vetenskap****
- C) Känslor och subjektivitet

D) Längtan och drömmande

4. Vem av följande är en framstående romantisk poet?

A) ****Erik Axel Karlfeldt****

B) Olof von Dalin

C) Johan Henrik Kellgren

D) Selma Lagerlöf

5. Vilken typ av litteratur var typisk för upplysningstiden?

A) Texter om naturen

B) ****Facklitteratur och essäer****

C) Episk och lyrisk poesi

D) Mystisk fiktion

6. Vad syftade romantisk litteratur ofta till att uttrycka?

A) Vetenskapliga fakta

B) ****Känslor och inre upplevelser****

C) Rationella argument

D) Samhällskritik

7. Vilken händelse associeras ofta med upplysningstiden?

A) Den franska revolutionen

B) ****Industriella revolutionen****

C) Den romantiska rörelsen

D) Den amerikanska självständighetskriget

8. I vilken typ av verk finner man ofta teman av längtan och natur?

A) ****Romantisk litteratur****

B) Facklitteratur

C) Historiska romaner

D) Biografier

9. Vilket centralt tema upplevs i romantikens litteratur?

A) Vetenskapens framsteg

B) ****Naturens skönhet****

C) Moraliska dilemman

D) Social kritik

10. Vem skrev "Främlingar" som belyser romantiska teman?

A) Olof von Dalin

B) ****Erik Axel Karlfeldt****

C) August Strindberg

D) Johan Henrik Kellgren

11. Vilka känslor väcker romantisk litteratur oftast?

A) Rädsla och oro

B) ****Kärlek och nostalgi****

C) Sorg och vrede

D) Uttråkning och likgiltighet

12. Vilken litterär form var populär under upplysningstiden?

A) ****Essäer****

B) Romantiska dikter

C) Noveller

D) Biografier

13. Vilket kommande tema är relevant för både upplysningen och romantiken?

A) Fångenskap

- B) ****Individens frihet****
 - C) Krig och konflikter
 - D) Historiska händelser
14. Vad var ett av syftena med litteraturen under upplysningstiden?
- A) Underhållning
 - B) ****Utbildning och upplysning****
 - C) Berättande av myter
 - D) Fiktion om framtiden
15. Vilken genre är mest associerad med romantiska verk?
- A) ****Poesi****
 - B) Drama
 - C) Novell
 - D) Biografi

Resonerande frågor

1. Hur tror du att upplysningstiden har påverkat vår moderna syn på vetenskap och förnuft?
Denna fråga ger elever möjlighet att reflektera över dagens samhälle.
2. Vad anser du är de största skillnaderna mellan upplysningens och romantikens litterära teman?
Genom denna fråga kan elever diskutera djupgående litterära kontraster.
3. Hur kan litteratur från romantiken spegla de känslomässiga upplevelsorna i dagens samhälle?
Denna fråga uppmuntrar elever att koppla litteratur till nutida känslor.
4. Vilken påverkan har naturen i romantiska verk och varför tror du att det är viktigt?
Frågan ger möjlighet för elever att utforska hur natur beskrivs och dess betydelse.
5. Reflektera över hur upplysningens värderingar kan appliceras på nutida konflikter i samhället.
Denna fråga öppnar upp för djupgående analyser av aktuella samhällsfrågor.
6. Diskutera hur romantiska idéer kan återfinnas i dagens populärkultur.
Elever ges chansen att koppla litteraturhistoriska teman till modern konst och media.
7. Hur kan upplysningens fokus på mänskliga rättigheter relateras till dagens globala utmaningar?
Denna fråga ger möjlighet till en större diskussion om mänskliga rättigheter.
8. Vilken roll tror du att litteraturen har i förmåga att påverka samhällsnormer under både upplysningstiden och romantiken?
Frågan uppmuntrar ett djupgående resonemang om litteraturens inverkan.

Bedömning

Provets faktafrågor ger maximalt 15 poäng, där varje korrekt svar ger 1 poäng. De resonerande frågorna ger maximalt 8 poäng, där varje fullständig och välmotiverad svar ger 1 poäng. För betyg E krävs totalt minst 8 poäng, för betyg C minst 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor) och för betyg A minst 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).